

Němčina rozkazovací způsob

V jakých osobách jsou rozkazy možné a v jakých nejčastější?

TY (2.os.j.č. → přestaň), VY (2.os.mn.č. → přestaňte)

Příklady - ke každému příkladu vymyslíme nejtypičtější větu, v které se daný rozkaz může vyskytovat.
Například u sagen by to bylo: Řekni mi to! nebo Řekněte mi to!

---

1. Jak to bude u **pravidelných sloves**?

SAGEN

Du: Sage es! Sag es!

Ihr: Sagt es! Řekněte to!

GEHEN

Du: Gehe weg! Geh weg!

Ihr: Geht weg!

VERSUCHEN - zkoušet

Du: Zkus to. Versuch es. Versuche es.

Ihr: Zkuste to. Versucht es!

ZEIGEN - ukázat, ukazovat

Du: Ukaž mně to. Zeig es mir. Zeige es mir.

Ihr: Zeigt es mir.

BLEIBEN:

Du: Bleib mal nüchtern. nüchtern = střízlivý, na lačno

Ihr: Bleibt nüchtern.

Co můžeme pozorovat?

- odpadávaní e
- varianta „DU“ nepotřebuje podmět (osobu) → neříkáme přeci Geh du weg, nebo Warte du. Na druhou stranu Sag DU es je běžná věta, která dává důraz na osobu DU. Sag DU es! TY to řekni! (ve smyslu nenechávej to na mě, i mně je to trapné, řekni to ty, když seš tak chytřej) nebo Zeig DU es! TY to ukaž (ve smyslu: ok spadl jsem, když jsem zkoušel ten nový trik na skateboardu, a když se mi směješ, ukaž teda ty, jak na tom seš → zeig du es. Věta zeig es znamená spíš Ukaž to!

Ve smyslu: co to schováváš, co máš v kapse.

- vrianta ihr zůstává, jen se oddela podmet

---

2. Jak to bude u sloves se změnou kmenové samohlásky v přítomném čase?

E → i

NEHMEN

Du: Nimm das Wasser!

Ihr: Nehmt das Wasser!

SPRECHEN

Du: Sprich!

Ihr: Sprecht!

STERBEN

Du: Stirb! Jed nebo zemri. Fahr oder stirb.

Ihr: Sterbt.

TREFFEN

Du: Triff dich mit ihr! Potkej se s ní.

Ihr: Trefft euch mit ihr! Potkejte se s ní.

A → ä

FAHREN

Du: Fahr! Fahre!

Ihr: Fahrt!

SCHLAFEN

Du:

Ihr:

Uklidni se a spi. Beruhige dich und schlafe.

LASSEN

Du: Lass(e) es!

Ihr: Lasst die Tür offen/geöffnet/auf.

LAUFEN

Du:

Ihr:

Co můžeme pozorovat?

- Zde se u rozkazu přehláska vytratí!
  - Plus můžeme zase handlovat s „éčkem“
-

3. Jak to bude u sloves s odlučitelnou předponou?

AUSHALTEN - vydržet

Du: Halt(e) es aus.

Ihr: Haltet es aus.

AUFHÖREN - přestat

Du: Hör auf.

Ihr: Hört auf.

AUFSETZEN

Du: Setz' dir die Mütze auf. Nenasazuj si čepici. Setze dir die Mütze nicht auf.

Ihr:

---

4. Jak to bude u sloves s odlučitelnou předponou + změnou kmenové samohlásky v přítomném čase?

AUFGEBEN - vzdát

Du: Gib es auf.

Du gibst es auf. Ty to vzdas.

Ihr: Gebt es auf.

ANSPRECHEN - oslov ji

Du: Oslov ji. Sprich sie an!

Ty ji oslov. Sprich du sie an!

Ty ji oslovíš. Du sprichst sie an.

Ihr: Sprecht sie an.

Sprich sie an! Oslov ji!

Nein, sprich **du** sie an! Ne, **ty** ji oslov.

Speciální případy

SEIN - SEI

Bud' v klidu. Sei entspannt.

Bud' ticho. Sei still.

Bud' opatrný. Sei vorsichtig.

Bud' te připraveni. Seid bereit.

Díky bohu. Gott sei Dank. Díky bohu.

Bud' vítán. Heiß willkommen.

HABE

hab, habe

habt

LASS UNS MAL

Pojedme o vikendu do hor! Lass uns mal am Wochenende ins Gebirge fahren.

Pojd si o tom pohovorit. Lass (uns) mal darüber sprechen.

Pojdme si o tom pohovorit. Lass (uns) mal darüber sprechen.

Začněme. Lass uns mal beginnen.

Zaciname. Wir beginnen.

Lang lebe der König. At' žije krále.

Mach mal.

Změkčování rozkazu a funkce „mal“

warte (cekej) x warte mal (pockej) → **wadde** ZDVORILOST (die Höflichkeit)

schau' x schau' mal (divej, podivej)

sag x sag mal → sachma, samma (rekni, pověz)

beeile dich x beeile dich mal. Es ist eilig! Es ist dringend. Es ist notwendig. So schnell wie möglich.

Denk drüber nach. Přemýšlej o tom.

Denk drüber nach. Přemýšlej o tom.

Mach mal. Machma.

BREAK OUT ROOM - HRA NA ROZKAZY

1. Osoba dává rozkaz (například „Přines žebřík!“)

2. Druhá osoba odpovídá proč to nejde: (nemůžu, bolí mě záda)

DU

žebřík (die Leiter), přinést (bringen)

jídlo (das Essen), vzít s sebou (mitnehmen)

mámě (die Mutter), zavolat (anrufen)

ženu (die Frau), oslovit (ansprechen)
pití (das Trinken), přestat (aufhören)
čepice (die Mütze), nasadit (aufsetzen)
závod (das Rennen), vzdát (aufgeben)

IHR

jeho řeči, poznámky (seine Sprüche), aushalten (vydržet)
nenechat se odradit (sich entmutigen lassen)
jít pryč (weg gehen)
dát si na čase (die Zeit nehmen)
mluvit spolu (miteinander sprechen)

Klíč:

sage, sag

sagt

gehe, geh

geht

versuche, versuch

versucht

zeige, zeig

zeigt

---

nimm

nehmt

sprich

sprecht

stirb

sterbt

triff

ihr trefft

---

fahre, fahr

fahrt

schlafe, schlaf

schläft

lass, lasse

lasst

laufe, lauf

läuft

---

halte aus, halt aus

hältet aus

höre auf; hör auf

hört auf

setze auf; setz auf

setzt auf

---

gib auf

gibt auf

sprich an

sprecht an
